

DOI: 10.15276/EJ.03.2021.1
DOI: 10.5281/zenodo.5751024
UDC: 347.77
JEL: C19

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

ANALYSIS OF INTELLECTUAL PROPERTY DEVELOPMENT

Iryna O. Bashynska, DEcon, Associate Professor
Odessa Polytechnic State University, Odessa, Ukraine
ORCID: 00000-0002-4143-9277
E-mail: i.bash@ukr.net

Vladislav S. Tymoniuk
Odessa Polytechnic State University, Odessa, Ukraine
ORCID: 0000-0003-3861-5193
Email: annatymonyuk@gmail.com

Received 30.04.2021

Башинська І.О., Тимолюк В.С. Аналіз сфери діяльності інтелектуальної власності в Україні. Оглядова стаття.
З'ясовано зміст понять інтелектуальна власність та право інтелектуальної праці. Розглянуто тенденції та показники ефективності інноваційної діяльності у сфері інтелектуальної власності в Україні. Проаналізовано напрями розвитку українського ринку інтелектуальної власності. Уточнено розмір фінансування досліджень та вартість їх впровадження. Вжито заходів для забезпечення ефективності українського ринку інтелектуальної власності.

Ключові слова: інтелектуальна власність, інновації, інвестиції, показники, право інтелектуальної власності, економічний розвиток, науково-дослідна діяльність, підвищення конкурентоспроможності, ринок інтелектуальної власності, технологічні стартапи

Bashynska I.O., Tymonyuk V.S. Analysis of the sphere of intellectual property in Ukraine. Review article.

The essence of the concept of "Intellectual Property" is analyzed. The modern tendencies of the innovative sphere of intellectual property activity in Ukraine are considered. The indicators of global indices of intellectual and innovative activity of the leading countries of the world are analyzed. The main ways to protect intellectual property rights in Ukraine are clarified.

Keywords: intellectual property, innovation, investment, indicators, intellectual property law, economic development, research, competitiveness, intellectual property market, technology startups

Питання реалізації відносин інтелектуальної власності вивчався в працях українських та зарубіжних вчених В. Вірченко [1], В. Базилевича [2], Р. Бурітта, К. Кріста [3], В. Буданова [4]. У працях В. Гейця [5], Т. Писаренко [6], Робота І. Репіної [7] дає оцінку стану інноваційної діяльності. В. Вірченко присвятив свою публікацію правовій стороні захисту інтелектуальної власності [8]. Що стосується аналізу тенденцій інтелектуальної власності, потрібно постійно дослідженні ключові тенденції на світовому та вітчизняному ринках інтелектуальної власності. Це дозволяє виявити сильні та слабкі сторони інновацій та визначити попит інвесторів на інтелектуальну власність та подальший соціально-економічний розвиток.

Метою статті є дослідження основних тенденцій розвитку інтелектуальної власності України.

Виклад основного матеріалу дослідження

Інтелектуальна діяльність, яка поєднує елементи творчості (створення інновацій) та репродуктивну (досягнення поставлених результатів, визначення стандартних проблем, застосування відомих методів), є основою створення інтелектуальних продуктів. Забезпечення правового захисту наслідків інтелектуальної діяльності, робить їх об'єктами інтелектуальної власності. Об'єкти інтелектуальної власності нематеріальні і засвоєм характером є результатом літературно-мистецької або науково-технічної діяльності.

Результати творчої діяльності можна поділити на:

- суб'єкти літературної та художньої власності;
- суб'єкти промислової власності;
- засоби індивідуалізації.

Продукти інтелектуальної праці зазначаються як товари та послуги, засновані на знаннях. Їх необмежений відтворювальний потенціал створює ринок інтелектуальної власності. Основним завданням комерціалізації продуктів інтелектуальної власності є отримання прибутку шляхом використання прав інтелектуальної власності.

Інвестування може здійснюватися за рахунок державного фінансування, власного фінансування розробників, та фінансування клієнта (іноземні інвестори). Витрати на фінансування наукових досліджень і розробок в Україні досягли 17254,6 млн грн. у 2019 році (фонд державного бюджету –

5972,4млн. грн., або 34,62%; кошти вітчизняних замовників – 77,65 %; іноземні вливання – 22,35 % від усіх витрат) [7]. Більша частина фінансування споживачів дослідження та розробки в Україні надходила від організацій підприємницького сектору. У таблиці 1 наведені дані про фінансування наукових досліджень та витрати на їх впровадження в Україні у 2019 році.

Таблиця 1. Фінансування наукових досліджень та витрати на їх впровадження в Україні у 2019 році

Фінансування робіт за сектором	Виконання робіт за сектором				
	підприємницький	державний	Вища освіта	Приватний неприбутковий	Усього
Підприємницький	4924331,3	289278,3	139731,1	–	5353340,7
Державний	1788003,8	5384502,6	806103,0	–	7978609,4
Приватний неприбутковий	3705,8	8298,8	2658,0	–	14662,6
Усього по країні	6717151,9	5683596,2	997706,6	–	13398454,7
Закордонний	3508282,2	288851,0	59041,8	–	3856175,0
Усього	10225434,1	5972447,2	1056748,4	–	17254629,7

Джерело: складено авторами за матеріалами [14].

Частка витрат науково-технічну діяльність в відсотках у ВВП характеризують рівень фінансування наукових досліджень і розробок. В країнах ЄС цей показник становить приблизно 1,67% [7]. В Україні загальні витрати у 2018–2019 роки зросли на 480,9 млн. грн. і сягнули 17254,6млн. грн. Наукоємний сегмент збільшив витрати на 1016,7 млн. грн. Високотехнологічний сектор – збільшив на 1676,3 млн. грн. Тоді як високотехнологічний – знизив на 659,6млн. грн. Інші сектори скоротили фінансування наукових досліджень та розробок. Щодо до ВВП, витрати на фінансування науково-дослідницьких розробок впали з 0,47% у 2018 році до 0,43% у 2019 році. У таблиці 2 наведено позицію України у світовому рейтингу інноваційного індексу.

Таблиця 2. Позиція України у світовому рейтингу компонентів інновацій 2018-2020 років.

Роки	Загальний індекс	Інтенсивність досліджень розробок (витрати на НДР по відношенню до ВВП)	Продуктивність	Проникнення високих технологій (частка інноваційних компаній у загальній кількості підприємств)	Концентрація дослідників (кількість науковців на 1 млн. жителів)	Патентна активність
2018	46	47	50	32	46	27
2019	53	54	60	37	46	35
2020	56	57	57	35	49	36

Джерело: складено авторами за матеріалами [16].

Аналіз показників активності у поданні заявок на промислову нерохомисть у 2020 році, показує, що вони зменшилися на 19,5 % порівняно з 2019 роком. Активність у галузі винахідницьких робіт зменшилася на 17,4 %, корисних моделей – на 37,5 %, промислові зразки – на 24,3 %, торгових марок – на 15,8%. Показники активності подання заявок на об'єкти промислової власності за 2018 – 2020 р. наведені у таблиці 3.

Таблиця 3. Показники активності у поданні заявок на об'єкти промислової власності

Об'єкти промислової власності	2018	2019	2020	2020 у % до 2019
Усього надійшло	54786	57189	46032	80,5
Винаходи	3969	3 852	3 180	82,6
Корисні моделі	30800	33 736	27 895	82,7
Промислові зразки	9120	8 459	5 284	62,5
Торгівельна марка	38652	42 194	35 539	84,2
Національна процедура	3042	2 678	2 027	75,7
Міжнародна процедура	7752	8 458	7 644	90,4
Топографія ІМС	–	–	–	–
Географічне значення	–	3	6	2

Джерело: складено авторами за матеріалами [17].

Предметом права промислової власності (винаходи, зразки, корисні моделі) зазначаються науково-технічні досягнення після акредитації їх державним органом («Український інститут промислової

власності)), та видачі охоронних документів відповідно до патентних законів та норм законодавства. У таблиці 4 наведено порівняльний показник реєстрації промислової власності з 2018 по 2020 роки.

Таблиця 4. Показники реєстрації об'єктів промислової власності в Україні

Об'єкти промисловості	2018	2019	2020	2020% 2019%
Усього зареєстровано	29 267	30 590	30 255	98,9
Винаходи, у т.ч.	2 469	2 255	2 179	96,6
за процедурою РСТ	1 142	913	975	106,7
Корисні моделі	8 620	8 412	6 385	75,9
Промислові зразки	2 297	2 599	2 047	78,8
Знаки для товарів і послуг	15 877	17 322	19 640	113,4
Географічні зазначення	4	2	4	–
Міжнародні реєстрації	7 499	7 206	8 415	116,8

Джерело: складено авторами за матеріалами [10].

Аналіз показників реєстрації об'єктів промислової власності показує негативну динаміку. У 2020 році загальний рівень реєстрації прав промислової власності зменшився на 1,1 %, порівняно з 2019 роком. Що стосується прав промислової власності, спостерігається зменшення: винаходи – на 3,37%, корисні моделі – 24,1%, промислові зразки – на 21,24%.

Україна займає провідне місце серед країн ЄЕС за численністю наукових робітників. Цей показник держава використовує не в повному обсязі, що надає негативних наслідків на економічний розвиток країни. Недостатній вплив держави на інтелектуальну діяльність в Україні призводить до відстаючих позицій по інноваціям. Скорочення витрат на дослідження (у відсотках до ВВП: 54 позиція у 2017 році, 62 позиція у 2018 році, 67 позиція у 2019 році); скорочення витрат на освіту (у відсотковому співвідношенні до ВВП: 22 позиція у 2017 році, 26 позиція у 2018 році, 48 позиція у 2019 році) призвели Україну до 51 місця згідно індексу «Людський капітал» [16].

Згідно з аналізом досліджень найбільш інноваційними країнами у світі є Швейцарія, Швеція, США, Нідерланди та Велика Британія. У 2019 році інновації стали менш ефективними в Україні. Одна з причин – низький рівень інноваційної інфраструктури, відсутність належного правового захисту інтелектуальної власності та зменшення фінансування досліджень. У 2019 році підприємства витратили 14220,90 млн. грн. на інновації (2040,8 млн. грн. більше, ніж у 2018 році). Частка інноваційного фінансування, пов'язаного з ВВП, становила 0,3%. Серед 129 досліджених країн Україна посіла 47 місце у Глобальному інноваційному індексі [17].

Таблиця 5. Основні показники діяльності наукових організацій та наукових працівників в Україні та інноваційна діяльність промислових підприємств

Сектор	Порівняльні показники діяльності наукових організацій та наукових працівників
1	2
Науково дослідницький центр	– скорочення кількості організацій, які здійснювали (науково-дослідницькі роботи): в 1143 тис осіб у 2013 році до 950 тис. осіб у 2019 році ;
	– скорочення кількості працівників, задіяних у виконанні НДР: з 94247 осіб у 2017 році до 7962 тис осіб у 2019 році;
	– скорочення кількості дослідників, задіяних у виконанні НДР: з 5932 тис осіб у 2017 році до 21121 тис осіб у 2019 році;
	– скорочення кількості працівників та дослідників задіяних у виконанні НДР у розрахунку на 100 осіб зайнятого населення (у віці 15-70 років): ЄС – з 20,4 у 2015 році до 21,6 у 2017 році та Україні з 9,1 у 2015 році до 5,8 у 2017 році;
	– кількість дослідників задіяних у НДР: ЄС- з 13,3 у 2015 році до 14,0 у 2017 році та Україна з – 5,5 у 2015 році до 3,7 у 2017 році
Інноваційна діяльність промислових підприємств	– кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію або технологічні процеси) 2019 рік – 687 (336 – впроваджену нову або заочно вдосконалену продукцію ; 90 – нову для ринку;
	– кількість упроваджених нових технологій у виробництво 2019 – 2318 (857– нових або суттєво поліпшених маловідходних ресурсо зберігаючи

Продовження таблиці 5

1	2
	–кількість упровадження інноваційної продукції (товарів, послуг) промисловими підприємствами 2019 2148 (418 – нових для ринку, 760 – нових або вдосконалених машин, 171 – нових для ринку
	–кількість продукції, що реалізували інноваційну продукцію (товарів /послуг) 2019 рік – 442 (8,9%– до загальної кількості промислових підприємств, 114 – нову для ринку, 375 – нові лише для підприємств);
	–обсяг реалізованої інноваційної промислової продукції (товарів, послуг) 2019 рік – 34264893,0 (1,3% до загальної кількості реалізованої промислової продукції (товарів, послуг), 27438668,7 – нові лише для підприємства)

Джерело: складено авторами за матеріалами [14].

Питання щодо якісного та надійного захисту авторських прав надалі підтримують та підвищують їх актуальність. Держава відіграє важливу роль у питанні правового захисту у сфері інтелектуальної власності, та контролює реалізацію таких питань:

- захист прав інтелектуальної власності;
- сприянню комерціалізації інтелектуального продукту;
- управління правами об'єктами інтелектуальної власності підприємств з державною формою власності; співробітництво національного та міжнародного законодавства.

Закон про інтелектуальну власність передбачає: визнання фізичної особи творцем інтелектуальної власності (немайнове право) та право використовувати, дозволяти або забороняти зловживання інтелектуальною власністю (майнове право). Захист немайнових та майнових прав авторського та суміжних прав здійснюється у порядку, встановленому адміністративним, цивільним та кримінальним законодавством [13]. Питання піратства вирішується безпосередньо за участю юридичних органів або без участі адвоката з авторських прав.

У разі порушення авторського права, що лежить в основі захисту авторського права або суміжних прав, необхідно: впровадження заходів щодо запобігання порушенням та збереження відповідних доказів; застосування одноразового штрафу; заборона перетину українського митного кордону товарів, що ввозяться чи вивозяться з порушенням прав інтелектуальної власності; вилучення товарів, матеріалів та інструментів, виготовлених або використаних з порушенням прав.

Продаж майнових прав (відчуження) – продаж, що призводить до виплати та втрати правовласника ними розпоряджатися. Ліцензування – передача прав власності шляхом надання дозволу іншій особі розпоряджатися правами інтелектуальної власності у визначеному районі на визначений час (за угодою власника передача прав власності іншій особі дозволяється).

Щоб запобігти незаконному використанню інтелектуальної власності в комерційних цілях, держава застосовує:

- патентування;
- свідоцтво про авторське право на винахід (схвалення нового рішення як винаходу, схвалення авторства);
- охоронні документи на корисні моделі (отримання документів та короткій термін дії у простішій формі, ніж на реєстрацію та дію патенту);
- комерційні позначення (торгова марка);
- захист авторського права та суміжних прав;
- укладення угод щодо охорони таємниць.

У 2020 р. кількість міжнародних заявок на патенти, поданих відповідно Договору про патентну кооперацію ВОІВ (РСТ), зросла на 4% і склала 275900 заявок, досягнувши рекордного значення за всю історію, незважаючи на прогнозоване зниження світового ВВП на 3,5%. Китай (68720 заявок, + 16,1% річного приросту) залишився найбільшим користувачем системи РСТ ВОІВ в світі, випередивши США (59 230 заявок, + 3%), Японію (50 520 заявок, – 4,1%), Республіку Корея (20060 заявок, + 5,2%) і Німеччини (18643 заявки, – 3,7%). Число міжнародних заявок на товарні знаки знизлося у 2020 році на 0,6% і склало 63800. Відсутність відповідного захисту прав власності та наявність правопорушень щодо результатів інтелектуальної праці, надає великих збитків промисловості, наносе збитків до бюджету країни, негативно впливає на інвестиції. Все це сприяє втраті репутації країни на світовому ринку інтелектуальної власності. Найбільше число правопорушень авторського права спостерігається на ринку комп'ютерної та аудіопродукції. Це призводить до низького рівня конкурентоспроможності та інноваційного розвитку країни. Для подальшого, потрібно вжити заходів щодо запровадження прогресивних правових норм та стандартів у галузі правового регулювання, пов'язаного з інтелектуальною власністю. У 2020 році створено Національний орган інтелектуальної власності,

функції якого виконує Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності» – Укрпатент. Це дає можливість запровадити ефективні механізми щодо захисту прав інтелектуальної власності, зменшити строки оформлення охоронних документів та сприяє новітнім інноваціям.

У квітні 2021 року фондом «Українського інституту інтелектуальної власності» обрано вісім переможців, яким надаються гранти на суму 25000 тис. доларів (VR Inn – VR-тренінги, які пропанують працівникам компаній, V-Art – онлайн платформа щодо відображення цифрового мистецтва, HoldYou – психологічна онлайн – допомога, Symptomatical – платформа, спроможна спостерігати за здоров'ям персоналу компанії, Checki – електронні чеки, Biobetter – віртуальна допомога з питань здоров'я, у 1stJob – job-ресурс допомагає компаніям знаходити працівників, Mobiform – платформа, яка допомагає продовцям, споживачам та виробникам меблів) та три переможця отримують по 50000 тис. доларів. (Tradomatic – агро-маркетплейс об'єднує Вайбер і Телеграм учасників агробізнесу, GIOS Mobile – мобільний застосунок, який допомагає розвитку мислення та навикам математики, Dots Platform – професійний сервіс з доставки їжі продовж двох тижнів).

Для подальшого соціально – економічного зростання країни необхідне формування сприятливих умов, таких як, розвиток підприємництва та інвестування, впровадження інновацій та залучення стартапів. Це повинен бути динамічний процес, який інтегрує інтереси всіх учасників.

Для підвищення конкурентоспроможності, «Український фонд стартапів» сприяє створенню та розвитку стартапів (pre-seed у розмірі 25000 тис. доларів та seed 50000 тис. доларів). Перспективним стартапам надається можливість отримання гранту до 10000 тис. доларів. У грудні 2019 р. було оголошено о прийомі заяв на оплату бізнес-проектів, на який було надано Кабінетом Міністрів України 440 млн. грн. На 2020 рік розмір фінансування склав 240млн. грн. За період своєї діяльності фонд профінансував 86 проектів.

За результатами досліджень Startup Ranking [15] (проаналізовано 136 країн світу) США визначено лідером рейтингу (47887 стартапів), Індія займає друге місце (7390 стартапів), Велика Британія – третє місце (5174 стартапів). Україна зайняла у цьому рейтингу 43 місце (262 стартапи). Серед запущених стартапів Київ зайняв 34 місце, Одеса – 235 місце, Львів – 299 місце, Харків – 435 місце, Дніпро – 561 місце [15]. У 2020 році Відомством з інтелектуальної власності Європейського Союзу та Європейським патентним відомством було опубліковано результати дослідження факторів впливу сфери інтелектуальної власності на розвиток бізнесу. Було зроблено наступні висновки:

- близько 60% великих компаній мають право інтелектуальної власності (ПІВ);
- 9% малого бізнесу має право інтелектуальної власності;
- підприємства з ПІВ, мають дохід на одного працівника вищий на 20% ніж у компаній, які не володіють ПІВ;
- компанії з ПІВ виплачують заробітну плату працівникам, яка в середньому на 19% вища ніж у компаній, які не володіють ПІВ;
- фірми, які мають активами інтелектуальної власності, забезпечують на 68% вищий дохід на одного працівника, ніж фірми без ОІВ у власності;
- 38,9% робочих місць в ЄС інтенсивно використовують інтелектуальну власність (83,3 мільйона чоловік); в ЄС 45% ВВП припадає на галузі з інтенсивним використанням ПІВ.

Достатнє фінансування науково-дослідницьких робіт, стимулювання розвитку інноваційної діяльності, насичення ринку конкурентоспроможними товарами та послугами [18-20] сприятиме розвитку економіки України та підвищенню її інвестиційної привабливості.

Висновки.

Аналізуючи розвиток сфери інтелектуальної власності, зазначимо, що це один з останніх шансів для України вийти з важкого становища щодо економічного розвитку.

В останні роки про падіння показників, характеризуючи сферу діяльності інтелектуальної власності свідчить:

- рівень фінансування досліджень і розробок є низьким (0,5% – ВВП);
- низька позиція Глобального індексу інновацій – 45 місце;
- винахідницька активність вітчизняних розробників має негативну тенденцію;
- за показниками активності патентування Україна посідає 33 місце (за рахунок високої активності по промислових зразках – 16 місце);
- спостерігається зменшення активності подання заявок на винаходи;
- розвиток бізнесу (104 місце);
- низький рівень присутності в економіці високотехнологічних компаній;
- низький рейтинг за індикатором «Верховенство права» (109 місце).

Слід зазначити, що за останні роки, в країні знищено науку про висококваліфіковані галузі, суттєво скорочена кількість науковців, не закупується нове обладнання для досліджень та розробок. Академічна наука поступово руйнується.

Падіння активності у поданні заявок на винаходи у подальшому не дасть можливості українським компаніям просування своїх продуктів на Європейський ринок, що зменшить обсяги реалізації продукції вітчизняних виробників.

У галузі законодавства про захист інтелектуальної власності в Україні повинен застосовуватися досвід провідних країн світу. Угодою про асоціацію між Україною та ЄС зазначена співпраця у сфері інтелектуальної власності та передбачено: запровадження в Україні прогресивних європейських правових стандартів та законів, втілення практичних навиків ЄС у сфері правового регулювання відносин інтелектуальної власності. Відсутність сприятливого середовища для комерціалізації інтелектуальної власності також є результатом відсутності законодавчої інтеграції розподілу прибутку між окремими дослідниками, установами та посередниками.

При переході до інноваційних методів розвитку та впровадження національних економічних реформ для забезпечення ефективності ринку інтелектуальної власності потрібно: активізувати обсяги фінансування на науково-технічні розробки; застосовувати в Україні прогресивні юридичні норми та стандарти законодавства у сфері правового регулювання відносин інтелектуальної власності; сприяти впровадженню механізму кредитування та надання гарантій державою; створення ефективної системи підтримки стартапів.

Крім того, для підвищити ефективність інновацій, необхідно забезпечувати подальшу розбудову інститутів трансферу технологій і мережових структур (на рівні регіонів), сприяти розвитку інновацій підприємництва, технологічних парків і технополісів, бізнес-інкубаторів, кластерів, та найбільш сприятливих умови для максимально прозорого здійснення всіх операцій.

Abstract

Analyzing the development of intellectual property, we note that this is one of the last chances for Ukraine to get out of the difficult situation of economic development. In recent years, the decline in indicators characterizing the scope of intellectual property shows:

- the level of funding for research and development is low (0.5% – GDP);
- low position of the Global Innovation Index –45th place;
- inventive activity of domestic developers has a negative trend;
- In terms of patenting activity, Ukraine ranks 33rd (due to high activity in industrial designs – 16th place);
- there is a decrease in the activity of filing applications for inventions;
- business development (104th place);
- low level of presence in the economy of high-tech companies;
- low rating on the indicator "Rule of Law" (109th place).

It should be noted that in recent years, the country has destroyed the science of highly qualified industries, significantly reduced the number of scientists, no new equipment for research and development. Academic science is gradually collapsing.

The decline in activity in filing applications for inventions in the future will not allow Ukrainian companies to promote their products on the European market, which will reduce sales of domestic products.

The experience of the world's leading countries should be applied in the field of intellectual property protection legislation in Ukraine. The Association Agreement between Ukraine and the EU provides for cooperation in the field of intellectual property and provides for: introduction of progressive European legal standards and laws in Ukraine, implementation of practical skills of the EU in the field of legal regulation of intellectual property relations. The lack of an enabling environment for the commercialization of intellectual property is also a result of the lack of legislative integration of the distribution of profits between individual researchers, institutions and intermediaries.

In the transition to innovative methods of development and implementation of national economic reforms to ensure the efficiency of the intellectual property market requires: to intensify funding for scientific and technical developments; apply in Ukraine progressive legal norms and standards of legislation in the field of legal regulation of intellectual property relations; to promote the introduction of the mechanism of crediting and providing guarantees by the state; creating an effective support system for startups.

In addition, to increase the efficiency of innovation, it is necessary to ensure further development of technology transfer institutions and network structures (at the regional level), promote innovation in entrepreneurship, technology parks and technopolises, business incubators, clusters, and the most favorable conditions for maximum transparency.

Список літератури:

1. Бурітт, Р. Індустрія 4.0 та екологічний облік: нова революція / Р. Бурітт, К. Кріст // Азіатський журнал сталого розвитку та соціальної відповідальності. – 2016. – №2. – С. 23-38.
2. Буданов В. Промисловість 4.0: соціально-економічні моменти. // Економічні літописи-XXI. – 2017. – № 168. – Р. 33-37. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2017_168_8.

3. Репіна І.М. Трансформаційний аналіз та прогноз розвитку інноваційного підприємництва в Україні. // *Економіка України*. – 2018. – № 11-12 (684-685). – С. 19-2.
4. Писаренко Т.В. Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2017 році: аналітична довідка / Т. В. Писаренко, Т. К. Кваша. – Київ: УкрІНТЕІ. – С. 98.
5. Доріс Лонг. Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування: практичний посібник. / Лонг Доріс, Рей Патриція, В. Жаров. – Київ: «К.І.С.». – 2017. – 448 с.
6. Крусян А.В. Судове адміністративне процесуальне право України: основи теоретико-правової концепції. // *Український часопис конституційного права*. – 2019. – № 3. – С. 43-52.
7. Статистичний збірник «Наукова та інноваційна діяльність України за 2019 рік». [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
8. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, міжнародний документ від 27.06.2014. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
9. Андрощук Г.В. Допоміжні технології: тенденції розвитку. – 2021. – № 4. – С. 20-25.
10. Державна служба статистики України за 2019 рік. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
11. Сайт «The Global Competitiveness Report 2018-2020» інформаційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-01-18/germany-breaks-korea-s-six-year-streak-as-most-innovative-nation>.
12. Сайт Ліга новин Статистичний портал. [Електронний ресурс] – Режим доступу: ua-news.liga.net
13. Закон України «Про авторське право і суміжні права» // *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. – 2020. – №703. – ст. 371.
14. Український інститут інтелектуальної власності за 2020 рік: статистичний збірник. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrpatent.org/>.
15. Сайт «Global Map of Startup Ecosystems» – StartupBlink. Haifa: Global Map of Startup Ecosystems StartupBlink. – 2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.startupblink.com/>.
16. Сайт «Людський капітал». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/2019/07/03/stan-innov-diyaln-2018f.pdf>
17. Сайт «Глобальний інноваційний індекс». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.globalinnovationindex.org/userfiles/file/reportpdf/GII_2020_KeyFindings_RU_web.pdf.
18. Tkach K.I. Formation of intellectual potential of an industrial enterprise: resource constraints and innovation-oriented business partnership. Monograph / K. I. Tkach, S. V. Filyppova, V. Yu. Vasilieva. – Schweinfurt: Time Realities Scientific Group UG (haftungsbeschränkt). – 2018. – 210 p.
19. Filyppova S. V. Innovative development of small industrial enterprise in conditions of informatization of economy: organizational component [monograph] / S. V. Filyppova, K. S. Zaichenko. – Schweinfurt: Time Realities Scientific Group UG (haftungsbeschränkt). – 2019. – 225 p.
20. Filyppova S., Okulich-Kazarin, V.; Kibik, O.; Shamborovskyi, G.; Cherkasova S. Influence of the market of business intellectual services on the innovation safety of EU countries. / S. Filyppova, Okulich- V. Kazarin, O. Kibik, G. Shamborovskyi, S. Cherkasova // *Journal of Security and Sustainability* – 2019. – Issues 9(1). – pp. 347-360. [https://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1\(26\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1(26)) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://jssidoi.org/jssi/papers/papers/journal/33>.

References:

1. Burritt, R., Christ, K.. (2016). Industry 4.0 and Environmental Accounting: A New Revolution. *Asian Journal of Sustainable Development and Social Responsibility*, 2, 23-38.
2. Budanov V. (2017). Industry 4.0: socio-economic aspects. *Economic Chronicles-XXI*, 168, 33-37.
3. Repin I.M. (2018). Transformational analysis and forecast of innovative entrepreneurship development in Ukraine, 11-12 (684-685), 2-19.
4. Pisarenko T.V, Kvasha T.K. (2018). The state of innovation and technology transfer activities in Ukraine in 2017: an analytical reference. Kyiv: UkrINTEI, 98.
5. Doris Long, Patricia Ray, Zharov V. (2017). Protection of intellectual property rights: norms of international and national legislation and their law enforcement: a practical guide. Kiev, 448.
6. Krusyan A.V. (2019). Judicial administrative-procedural law of Ukraine: basics of theoretical and legal concept. *Ukrainian Journal of Constitutional Law*, 3, 43-52.
7. Statistical collection "Scientific and innovative activity of Ukraine" (2019). Electronic resource, Statistical portal. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
8. Association Agreement between Ukraine and the European Union (2014). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
9. Androschuk G.V. (2021). Assistive technologies: development trends, 4, 20-25.
10. State Statistics Service of Ukraine (2019). Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua>.

11. The Global Competitiveness Report (2018-2020). Electronic resource, Statistical portal. Retrieved from <https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-01-18/germany-breaks-korea-s-six-year-streak-as-most-innovative-nation>.
12. News league (2019). Electronic resource, Statistical portal. Retrieved from: ua-news.liga.net.
13. On Copyright and Related Rights (2020). Information of the Verkhovna Rada (VR), 3703, 371.
14. Ukrainian Institute of Intellectual Property (2020). Electronic resource, Statistical portal. Retrieved from <https://ukrpatent.org/>.
15. Global map of starting ecosystems (2020). StartupBlink. Haifa: StartupBlink Global Ecosystem Map. Retrieved from <https://www.startupblink.com/>.
16. Human capital (2020). Electronic resource, Statistical portal. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/2019/07/03/stan-innov-diyaln-2018f.pdf>.
17. Global Innovation Index (2019). Electronic resource, Statistical portal. Retrieved from https://www.globalinnovationindex.org/userfiles/file/reportpdf/GII_2020_KeyFindings_RU_web.pdf.
18. K.I. Tkach, S.V. Filyppova, V.Yu. Vasilieva (2018). Formation of intellectual potential of an industrial enterprise: resource constraints and innovation-oriented business partnership. Monograph. Schweinfurt: Time Realities Scientific Group UG (haftungsbeschränkt).
19. S.V. Filyppova, K.S. Zaichenko (2019). Innovative development of small industrial enterprise in conditions of informatization of economy: organizational component [monograph]. Schweinfurt: Time Realities Scientific Group UG (haftungsbeschränkt).
20. Filyppova S., Okulich-Kazarin V., Kibik O. et al. (2019). Influence of the market of business intellectual services on the innovation safety of EU countries. Journal of Security and Sustainability, 9(1), 347-360. [https://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1\(26\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2019.9.1(26)) Retrieved from <https://jssidoi.org/jssi/papers/papers/journal/33>.

Посилання на статтю:

Башинська І.О. Аналіз сфери діяльності інтелектуальної власності в Україні / І. О. Башинська, В. С. Тимонюк // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2021. – № 3 (17). – С. 5-12. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/ejopu/2021/No3/5.pdf>.
DOI: 10.15276/EJ.03.2021.1. DOI: 10.5281/zenodo.5751024.

Reference a Journal Article:

Bashynska I.O. Analysis of the sphere of intellectual property in Ukraine / I. O. Bashynska, V. S. Timonyuk // Economic journal Odessa polytechnic university. – 2021. – № 3 (17). – P. 5-12. – Retrieved from <https://economics.net.ua/ejopu/2021/No3/5.pdf>.
DOI: 10.15276/EJ.03.2021.1. DOI: 10.5281/zenodo.5751024.

